

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

ПРОГРАМА
та навчально-методичні матеріали
навчальної дисципліни циклу дисциплін
науково-педагогічної підготовки
докторів філософії

за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

Харків – 2018 рік

УДК 378.091.33 :001.895 (073)

I - 66

Друкується за рішенням ради факультету соціальних комунікацій
(протокол № від 2018 р., протокол № від 2018 р.)

Рекомендовано кафедрою інформаційної, бібліотечної та архівної справи
(протокол № від 2018 р., протокол № від 2018 р.)

Укладачі: **Кушнарєнко Н.М.** доктор педагогічних наук, професор,
Рижанова А.О. доктор педагогічних наук, професор.

Рецензенти:

Золотухіна С.Т. доктор пед. наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки
ХНПУ ім. Г.С. Сковороди;

Максимовська Н.О. доктор пед. наук, доцент, доцент кафедри соціальної
педагогіки ХДАК.

Інноваційні методи викладання у вищій школі: прогр. та навч.-метод.
матеріали навчальної дисципліни циклу дисциплін науково-педагогічної підготовки
докторів філософії за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна
справа» /Харків. держ. акад. культури; уклад.: Н.М.Кушнарєнко, А.О.Рижанова. –
Харків: ХДАК, 2018. – 42 с.

I-66

Програма та навчально-методичні матеріали навчальної дисципліни
«Інноваційні методи викладання у вищій школі», яка є складовою науково-
педагогічної підготовки за освітньо-науковим рівнем «доктор філософії». Зміст
дисципліни розкриває теоретичні засади запровадження інновацій у вищій школі,
загальні види дидактичних інновацій (зокрема інтерактивні методи викладання,
ділова гра, тренінг, майстер-клас, мультимедіа у педагогічному процесі тощо) та
специфіку їх запровадження відповідно до професійного спрямування. Програма та
навчально-методичні матеріали призначені для аспірантів, викладачів.

УДК 378.091.33:001.895(073)

I-66

©Харківська державна академія культури, 2018

©Кушнарєнко Н.М., 2018

©Рижанова А.О., 2018

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-науковий рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 23 Соціальна робота 02 Культура і мистецтво 03 Гуманітарні науки (шифр і назва)	Нормативна	
	Спеціальність 023 Соціальна робота, 025 Музичне мистецтво, 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, 034 Культурологія (шифр і назва)		
	Спеціальність (професійне спрямування): 231,025,029,034.	Рік підготовки:	
		1,2-й	1,2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		2,3-й	2,3-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи аспіранта – 2	Освітньо-науковий рівень: Доктор філософії	20 год.	6 год.
		Семінарські	
		6 год.	2 год.
		Практичні	
		34 год.	12 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	120 год.
		Індивідуальні завдання: -	
		Вид контролю: заліки (2,3 семестри)	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 60/60,

для заочної форми навчання – 120.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета навчальної дисципліни – розвиток здатності аспірантів організовувати та здійснювати інноваційний освітній процес у вищій школі; формування навичок розробки науково-педагогічних інновацій для оптимізації навчання та сприяння розбудові інноваційного освітньо-виховного середовища закладу вищої освіти.

1.2. Завдання навчальної дисципліни:

- = розкрити особливості науково-педагогічного досвіду модернізації в системі вищої освіти в умовах інформаційного суспільства;
- = розширити уявлення про можливість запровадження інновацій в освітньому процесі вищої школи;
- = поглибити знання з новітніх організаційних та управлінських засад освітнього процесу в закладі вищої освіти;
- = розглянути провідні наукові положення щодо інновацій у вищій освіті;
- = висвітлити новітні уявлення про інновацію як осмислене привнесення нових елементів, що допомагає змінювати освітню ситуацію;
- = розкрити провідні інноваційні методи викладання;
- = сформувати вміння застосовувати інноваційні методи навчання у власній педагогічній діяльності;
- = сформувати навички розробки науково-педагогічних інновацій для оптимізації навчання студентів за певною спеціальністю.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-наукової програми аспірант повинен:

знати:

- провідний вітчизняний та зарубіжний досвід модернізації вищої освіти в умовах євроінтеграції;
- перспективні тенденції, підходи та процеси розвитку інновацій у вищій освіті відповідно до вимог інформаційного суспільства;
- види та характеристики інновацій в освітньому процесі вищої школи;
- провідні методичні інноваційних методів викладання у вищій школі;
- вимоги, умови, методичне підґрунтя, алгоритм запровадження інновацій викладання у вищій школі;
- специфіку дидактичної інноватики та особливості її запровадження відповідно до вимог професійного спрямування;

уміти:

- самостійно та вільно орієнтуватися в проблемах та перспективах запровадження інноваційних методів викладання у вищій школі;
- обґрунтовувати власну думку стосовно дискусійних проблем науково-педагогічної інноватики;
- класифікувати інноваційні методи викладання у вищій школі;
- використовувати інноваційні методи викладання для вдосконалення якості освітнього процесу у вищій школі;
- конструювати дидактичні інновації відповідно до специфіки професійного спрямування.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні засади запровадження інновацій у вищій школі (ВШ).

Соціокультурні основи оновлення ВШ в умовах євроінтеграції та розвитку інформаційної культури людства. Зарубіжний та вітчизняний досвід модернізації вищої освіти. Теорія інноватики у ВШ. Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній ВШ.

Розділ 2. Загальні види дидактичних інновацій у вищій школі.

Активні методи викладання у ВШ. Інтерактивні методи викладання у ВШ. Ділові ігри, тренінги як методи викладання у ВШ. Майстер-клас як метод викладання у ВШ. Мультимедіа у викладанні у ВШ.

Розділ 3. Специфіка запровадження дидактичних інновацій відповідно до професійного спрямування (231. Соціальна робота)

Інновації у професійній підготовці фахівців соціальної сфери. Інноваційні методи у теоретичній підготовці соціальних працівників. Інноваційні методи у практичній підготовці соціальних працівників. Інноваційні методики в організації самостійної роботи майбутніх соціальних працівників. Інноваційні методики контролю знань та умінь студентів. Інноваційні методики стимулювання майбутніх соціальних працівників до науково-пошукової діяльності. Залучення майбутніх соціальних працівників до студентського самоврядування та громадсько-волонтерської діяльності.

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі 2-х заліків.

3. Тематичний план курсу

(денна форма навчання)

№ п/п	Назва розділів, тем	Усього годин	Лекц.	Се м.	Практ.	Сам. роб.	Форм. контр.
1	2	3	4	5	6	7	8
Розділ 1. Теоретичні засади запровадження інновацій у вищій школі (ВШ)							
1.	Соціокультурні основи оновлення ВШ в умовах євроінтеграції та розвитку інформаційної культури людства	3	2			1	
2.	Зарубіжний та вітчизняний досвід модернізації вищої освіти	6		2		4	
3.	Теорія інноватики у ВШ	3	2			1	
4.	Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній ВШ	6		2		4	реферат
Розділ 2. Загальні види дидактичних інновацій у вищій школі							
5.	Активні методи викладання у ВШ	8	2		2	4	
6.	Інтерактивні методи викладання у ВШ	10	4		2	4	
7.	Ділові ігри, тренінги як методи викладання у ВШ	8	2		2	4	
8.	Майстер-клас як метод викладання у ВШ	8	2		2	4	

9.	Мультимедіа у викладанні у ВШ	8	2		2	4	
	Всього за семестр	60	16	4	10	30	залік
1	2	3	4	5	6	7	8

Розділ 3. Специфіка запровадження

дидактичних інновацій відповідно до професійного спрямування (029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа)

10.	Новітня вітчизняна та світова практика підготовки інноваційних фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної сфери	12	2	2	2	6	
11.	Міждисциплінарне навчання як метод реалізації освітнього процесу у вищому закладі освіти інформаційного профілю	10	2		4	4	ел. тест
12.	Інноваційні методи в теоретичній підготовці майбутніх інформаційних працівників	8			4	4	реф.
13.	Інноваційні освітні технології в практичній підготовці майбутніх інформаційних фахівців	16			8	8	
14.	Інноваційні методики в організації самостійної роботи майбутніх інформаційних працівників	6			2	4	
15.	Інноваційні методики контролю знань та вмінь студентів	4			2	2	
16	Інноваційні методи та засоби оцінювання рівня педагогічної майстерності викладачів спецдисциплін						
	Всього за семестр	60	4	2	24	30	залік

Розділ 1. Теоретичні засади запровадження інновацій у вищій школі

Тема 1. Соціокультурні основи оновлення ВШ в умовах євроінтеграції та розвитку інформаційної культури людства

Соціокультурні причини трансформації вищої освіти в умовах інформаційного суспільства. Стратегії оновлення вищої освіти в Україні. Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності в Україні.

Тема 2. Зарубіжний та вітчизняний досвід модернізації вищої освіти

Сучасний досвід інновацій у вищій освіті в європейських країнах. Сучасний досвід інновацій у вищій школі США та Канади. Сучасний досвід інновацій у зарубіжній вищій школі. Сучасний досвід інновацій у вітчизняній вищій школі.

Семінарське заняття: Зарубіжний та вітчизняний досвід модернізації вищої освіти – 2 год.

Тема 3. Теорія інноватики у вищій школі

Провідні поняття «інновація», «освітня інновація», «інноваційні освітні технології», «інноваційні методи викладання». Інноваційні технології навчання в сучасній вищій освіті. Сутнісні параметри інноваційних методів викладання. Інноваційні методи радикальні, модифікаційні, комбінаторні. Класифікація інноваційних методів викладання.

Тема 4. Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній освіті

Загальні інноваційні тенденції у вищій школі США, Японії. Інновації у сучасній освіті європейських країн. Узагальнення тенденцій розвитку інновацій у сучасній вітчизняній освіті. Визначення перспективних тенденцій розвитку освітніх інновацій в інформаційному суспільстві.

Семінарське заняття: Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній вищій школі – 2 год.

Розділ 2. Загальні види дидактичних інновацій у вищій школі

Тема 5. Активні методи викладання у вищій школі

Сутність активізації процесу навчання. Рівні активності: активність відтворення, активність інтерпретації, активність творча. Стимуляція соціально-професійної, професійно-пізнавальної, навчальної активності студентів. Активні інформаційні методи навчання. Методи проблемно-дискусійного навчання.

Практичне заняття: Активні методи викладання у вищій школі – 2 год.

Тема 6. Інтерактивні методи викладання у вищій школі

Специфіка інтерактивних методів навчання й умови їх вибору. Зміна ролі викладача в освітньому процесі. Стимулювання пізнавальної активності та пізнавальної самостійності студентів, формування «дивергентного мислення». Класифікація інтерактивних методів викладання відповідно до форм організації навчання у вищій школі. Методи: дебати, мозковий штурм, робота в малих групах, проектів, кейс-студій, «рівний-рівному», презентація тощо

Практичне заняття: Інтерактивні методи викладання у вищій школі – 2 год.

Тема 7. Ділові ігри, тренінги як методи викладання у вищій школі

Ігрова освітня стратегія і технологія освітніх ігор. Дидактичні ігри: тематичні кросворди, головоломки тощо. Специфіка ділової гри, її переваги. Види ділових ігор. Імітаційно-моделюючі ігри. Рольові ігри. Сутність та функції тренінгу як методу викладання у ВШ. Освітні цілі та вимоги до дидактичного тренінгу. Особливості проведення тренінгу. Соціально-психологічний тренінг. Тренінги комунікативної та професійної компетентності.

Практичне заняття: Ділові ігри, тренінги як методи викладання у вищій школі – 2 год.

Тема 8. Майстер-клас як метод викладання у вищій школі

Сучасні підходи до майстер-класу. Мета, завдання та процедура майстер-класу. Основні елементи методики майстер-класу. Вимоги до педагога, який веде майстер-клас. Критерії якості майстер-класу.

Практичне заняття: Майстер-клас як метод викладання у вищій школі – 2 год.

Тема 9. Мультимедіа у викладанні у вищій школі

Поняття «мультимедіа» у вищій освіті. Мультимедіа як технологічний процес та як інформаційний продукт. Основні напрями використання мультимедіа в сучасній вищій школі. Лекція-візуалізація, відео-конференція, віртуальна презентація, віртуальна екскурсія, віртуальна виставка тощо.

Практичне заняття: Мультимедіа у викладанні у вищій школі – 2 год.

Розділ 3. Специфіка запровадження дидактичних інновацій відповідно до професійного спрямування (029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа)

Сучасна вітчизняна та зарубіжна практика підготовки інноваційних фахівців для інформаційної, бібліотечної та архівної справи. Трансформаційні зміни в інформаційній, бібліотечній та архівній сфері та їхній вплив на модернізацію змісту й організації освітнього процесу. Співвідношення активних, інтерактивних та інноваційних засобів, методик, прийомів, технік і форм навчання.

Інновації в професійній підготовці фахівців інформаційної сфери. Інноваційні методи в теоретичній підготовці інформаційних працівників. Інноваційні методи в практичній підготовці інформаційних працівників. Інноваційні методики в організації самостійної роботи майбутніх інформаційних фахівців. Інноваційні методики контролю знань та вмінь студентів. Інноваційні методики контролю педагогічної майстерності викладачів.

Для засвоєння знань та ефективної практичної реалізації застосовуються лекційні (4 год.), семінарські (2 год.), практичні (24 год.) заняття інноваційного типу: диспути, тренінги, ділові, рольові, моделюючі ігри, ситуаційний контекстний аналіз, кейс-технологія, самостійні дослідження, майстер-класи, круглі столи, модерація, мозковий штурм, тестування, дистанційне, мережеве навчання тощо. Передбачена також самостійна робота (30 год.), яка має переважно випереджальний характер, допомагає здобути теоретичні знання і практичні навички щодо успішного застосування, створення (розроблення), засвоєння та поширення аспірантами власних інноваційних форм навчання та перевірки знань.

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі заліку (відкритого інтерактивного заняття). Передбачено форми проміжного контролю: експрес-опитування, тестування, презентації, конференція, круглий стіл, перевірка рефератів тощо.

Завдання, які ставлять перед собою інтерактивні методи навчання:

- посилення інтересу аспірантів до навчання та самоосвіти;
- формування в аспірантів власної думки та вміння відстоювати свої позиції;

- формування соціальних і професійних навичок;
- ефективне засвоєння матеріалу, що викладається;
- самостійний пошук аспірантами шляхів та варіантів вирішення поставлених завдань у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи, обґрунтування прийнятого рішення;
- встановлення активної взаємодії між викладачем, аспірантами та студентами, навчання роботи в команді;
- формування рівня усвідомленої інноваційної компетентності аспіранта як майбутнього викладача спецдисциплін інформаційного циклу.

Заняття базуються на специфіці інформаційної, бібліотечної та архівної науки і практики, будуються за певним алгоритмом роботи з дотриманням таких правил:

- викладач виступає в ролі модератора, котрий формулює проблему, задає тон дискусії, забезпечує спільну роботу та взаємодію студентів та аспірантів один із одним;
- кожен з учасників заняття має право на критику, однак повинен дотримуватися такого принципу: критиці піддається не особистість, а висловлювані нею ідеї;
- домінує діалоговий принцип навчання;
- у кінці заняття підбиваються підсумки, більшістю ухвалюється остаточне рішення у вигляді нового інноваційного освітнього продукту.

Дана дисципліна тісно пов'язана з курсом «Методика викладання спецдисциплін» (для магістрів). У першій наголос робиться на створенні та впровадженні інноваційного освітнього інструментарію у вигляді нових освітніх форм, методів, методик, технологій навчання та викладання. У другому – розглядаються як традиційні, так і інноваційні методи навчання, особливості їх застосування в освітньому процесі.

Тема 10. Новітня вітчизняна та світова практика підготовки інноваційних фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної сфери

Традиційна й інноваційна парадигми підготовки інформаційних кадрів в Україні та світі. Розширення професійного мислення відповідно до викликів інформаційного суспільства і суспільства знань. Трансформаційні зміни в інформаційній, бібліотечній та архівній сфері та їхній вплив на модернізацію змісту й організації освітнього процесу. Співвідношення активних, інтерактивних та інноваційних засобів, методик, прийомів, технік і форм навчання майбутніх інформаційних працівників в Україні і за кордоном.

Семінарське заняття: Сучасна модель підготовки інформаційних кадрів в Україні та світі – 2 год.

Практичне заняття: Програмний і проектний підходи до спеціальної підготовки фахівців зі спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» – 2 год.

Тема 11. Міждисциплінарне навчання як метод реалізації освітнього процесу у вищому закладі освіти інформаційного профілю

Міждисциплінарна парадигма реалізації інноваційного освітнього процесу в підготовці фахівців для інформаційної, бібліотечної та архівної сфери. Тематична міждисциплінарна інтеграція у викладанні дисциплін інформаційного циклу. Розвиток системного мислення і цілісного світогляду. Розвиток креативного, критичного, абстрактно-логічного мислення, здатності до вирішення професійних проблем. Розвиток здатності до самостійного навчання та дослідницької роботи. Навчання співробітництву. Формування системи «Я-концепція». Критерії міждисциплінарного навчання. Організація результатів міждисциплінарного навчання.

Практичне заняття: Контекстне навчання та case-study як форми реалізації міждисциплінарного підходу у викладанні спецдисциплін інформаційного профілю – 4 год.

Тема 12 Інноваційні методи в теоретичній підготовці майбутніх інформаційних працівників

Співвідношення активних, інтерактивних та інноваційних методів, способів, технологій навчання в теоретичній підготовці фахівців для інформаційної, бібліотечної та архівної сфери. Інтерактивні лекційні та семінарські заняття, алгоритм розроблення та впровадження. Проблемна лекція. Мультимедійна лекція. Лекція-презентація. Лекція-дискусія. Лекція з елементами евристичної бесіди. Лекція-тренінг. Вебінарна лекція. Види інтерактивних семінарів. Застосування в теоретичній підготовці іншого інноваційного педагогічного інструментарію.

Практичне заняття: Евристичні методи в теоретичній підготовці майбутніх інформаційних працівників – 4 год.

Тема 13. Інноваційні освітні технології в практичній підготовці майбутніх інформаційних фахівців

Інноваційні методи навчання студентів спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа. Розроблення та реалізація практичних занять інноваційного типу: диспутів, коучингів (тренінгів), ділових та рольових ігор, мозкових штурмів, організації аналізу ситуації (кейс-метод), майстер-класів, самостійного дослідження, круглих столів, портфоліо, проектної роботи, презентації, роботи в малих групах та ін. Розроблення аспірантом власних інноваційних форм практичної підготовки майбутніх інформаційних, бібліотечних та архівних працівників.

Практичне заняття: Ігрові методи в практичній підготовці майбутніх інформаційних працівників – 4 год.

Практичне заняття: Коучинг як інтерактивна технологія в інформаційній освіті – 4 год.

Тема 14. Інноваційні методики в організації самостійної роботи майбутніх інформаційних працівників

Інтерактивні методи в організації самостійної роботи майбутніх інформаційних працівників. Випереджальна самостійна робота студентів, її основні форми. Інтерактивні випереджальні завдання теоретичного характеру. Інтерактивні випереджальні завдання практичного характеру. Основні види самостійних робіт. Застосування ІТ у самостійній роботі студентів.

Практичне заняття: Вебінар як форма організації самостійної роботи майбутніх інформаційних працівників – 2 год.

Тема 15. Інноваційні методики контролю знань та вмінь студентів

Інноваційні методи контролю знань студентів: дебати, мозковий штурм, кросворди, філворди, головоломки, мультимедійні презентації, електронне тестування тощо. Інноваційні методи контролю вмінь студентів: рольові ігри, КВК, «Що? Де? Коли?», робота в малих групах, віртуальні презентації тощо. Розробка аспірантом власних форм інноваційних методів контролю знань та вмінь студентів.

Практичне заняття: Інтерактивне тестування студентів як форма контролю знань та вмінь – 2 год.

Тема 16. Інноваційні методи та засоби оцінювання рівня педагогічної майстерності викладачів спецдисциплін

Відкриті інноваційні заняття як форма контролю процесу навчання та засіб оцінювання рівня педагогічної майстерності викладачів. Особливості застосування інноваційних методик і педагогічних технологій у викладанні спецдисциплін інформаційного циклу. Види відкритих занять: пробні, показові, поточні (планові), позапланові, конкурсні. Методика і технологія проведення відкритих занять з використанням інтерактивних методів і технологій навчання. Майстер-клас.

Практичне заняття: Відкрите інноваційне заняття як форма контролю роботи викладача спецдисциплін – 2 год.

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Зарубіжний та вітчизняний досвід модернізації вищої освіти.	2
2	Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній вищій школі.	2
3	Сучасна модель підготовки інформаційних кадрів в Україні та світі.	2
	Усього	6

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Активні методи викладання у вищій школі	2
2	Інтерактивні методи викладання у вищій школі	2
3	Ділові ігри, тренінги як методи викладання у вищій школі	2
4	Майстер-клас як метод викладання у вищій школі	2

5	Мультимедіа у викладанні у вищій школі	2
6	Програмний і проектний підходи до спеціальної підготовки фахівців зі спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»	2
7	Контекстне навчання та case-study як форми реалізації міждисциплінарного підходу у викладанні спецдисциплін інформаційного профілю	4
8	Інноваційні методики в організації самостійної роботи соціальних працівників	4
9	Ігрові методи в практичній підготовці майбутніх інформаційних працівників	4
10	Коучинг як інтерактивна технологія в інформаційній освіті	4
11	Вебінар як форма організації самостійної роботи майбутніх інформаційних працівників	2
12	Інтерактивне тестування студентів як форма контролю знань та вмінь	2
13	Відкрите інноваційне заняття як форма контролю роботи викладача спецдисциплін	2
	Усього	34

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціокультурні основи оновлення ВШ в умовах євроінтеграції та розвитку інформаційної культури людства	1
2	Зарубіжний та вітчизняний досвід модернізації вищої освіти	4
3	Теорія інноватики у ВШ	1
4	Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній ВШ	4
5	Активні методи викладання у вищій школі	4
6	Інтерактивні методи викладання у вищій школі	4
7	Ділові ігри, тренінги як методи викладання у вищій школі	4
8	Майстер-клас як метод викладання у вищій школі	4
9	Мультимедіа у викладанні у вищій школі	4
10	Вітчизняний та зарубіжний досвід модернізації вищої освіти з інформаційної, бібліотечної та архівної справи	4
11	Проблеми професійного спрямування за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»	2

12	Мультимедійна презентація міждисциплінарного підходу в підготовці інформаційних фахівців	4
13	Кросворд та філворд як форми реалізації евристичного навчання майбутніх інформаційних працівників	4
14	Інноваційні методи в практичній підготовці інформаційних працівників	8
15	Використання сучасних інтернет-технологій в організації самостійної роботи майбутніх інформаційних працівників	4
16	Інноваційні методики контролю знань та вмінь студентів	2
17	Підготовка та проведення відкритого заняття інноваційного типу	2
	Усього	60

Навчально-методичні матеріали до вивчення дисципліни.

Плани семінарських занять.

Тема 2. Зарубіжний та вітчизняний досвід модернізації вищої освіти Семінарське заняття № 1. Зарубіжний та вітчизняний досвід модернізації вищої освіти – 2 год.

Мета: систематизація знань про досвід модернізації вищої освіти в Україні і зарубіжних країнах у XXI ст.

Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу:

1. Фактори впливу інформаційного суспільства на трансформацію вищої освіти у світі.
2. Тенденції оновлення вищої освіти у розвинених країнах.
3. Стратегії вдосконалення вищої освіти в Україні.

Питання:

1. Досвід модернізації вищої освіти в європейських країнах, США, Японії: порівняльний аналіз.
2. Узагальнення досвіду модернізації вітчизняної вищої освіти.
3. Загальне та відмінне у досвіді модернізації вітчизняної вищої освіти та ВО розвинених країн.

Література: 3;8;9;10;12;22; 24;39.

Тема 4. Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній вищій школі

Семінарське заняття № 2. Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній вищій школі – 2 год.

Мета: поглиблення знань щодо провідних перспективних тенденцій розвитку інновацій у сучасній вищій школі.

Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: проведення словникової контрольної роботи з теми «Теорія інноватики у ВШ».

Питання:

Обговоренню підлягають реферати-презентації за темою.

1. Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній вищій школі за кордоном.
2. Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній вищій школі Китаю.
3. Євроінтеграція та інноваційні тенденції у вищій освіті України.
4. Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній вищій школі України.
5. Порівняльний аналіз перспективних тенденцій розвитку інновацій у сучасній зарубіжній вищій школі та в Україні.

Література: 3;8;9;10;12;22; 24;39.

СЕМЕСТР III

Тема 10. Новітня вітчизняна та світова практика підготовки інноваційних фахівців для інформаційної, бібліотечної та архівної сфери

Семинарське заняття: Сучасна модель підготовки інформаційних фахівців в Україні та світі – 2 год.

Мета: компаративний аналіз підготовки інформаційних фахівців в Україні та світі

Семинар проводиться в інтерактивній формі: мозковий штурм, дискусія, аналіз конкретної ситуації, кейс-метод, робота в групах.

Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу:

1. Фактори впливу інформаційного суспільства та суспільства знань на новітню модель вищої інформаційної освіти у світі.
2. Тенденції модернізації підготовки інформаційних кадрів у розвинених країнах.
3. Стратегії вдосконалення вищої інформаційної, бібліотечної та архівної освіти в Україні.

Питання:

1. Новітнє в європейській освітній практиці підготовки інформаційних фахівців.
2. Сучасна модель підготовки інформаційних кадрів у США та Канаді.
3. Проблеми і перспективи сучасної інформаційної, бібліотечної та архівної освіти в Україні.
4. Інноваційні методи викладання: новітнє у вітчизняній та світовій освітній практиці.
5. Комп'ютерні технології в сучасній інформаційній освіті.

Література: 2;3;4;10;11;19;20;23;25;26;27;28;34;37;38;40;42;43;50.

Завдання для практичної роботи аспірантів

Тема 5. Активні методи викладання у вищій школі
Практичне заняття №1. Активні методи викладання у вищій школі – 2 год.

Мета: оволодіння вміннями, навиками добору та розробки активних методів теоретичної підготовки фахівців у ВШ.

Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: структура та особливості підготовки і проведення лекції-дискусії, лекції-консультації, лекції з елементами евристичної бесіди, лекції зі зворотним зв'язком

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Презентація обраної форми лекції за темою «Активні методи викладання у ВШ».

Завдання 2. Обговорення презентованих форм лекції відповідно до вимог її структури та особливості проведення.

Завдання 3. Підведення підсумків щодо специфіки добору та розробки активних методів теоретичної підготовки фахівців у ВШ.

Література: 2;3;13;15;16;20;23;28;29;36.

Тема 6. Інтерактивні методи викладання у вищій школі
Практичне заняття №2. Інтерактивні методи викладання у вищій школі - 2 год.

Мета: систематизація знань щодо класифікації інтерактивних методів викладання у вищій школі та набуття навичок самостійної розробки форм цих методів.

Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: схема класифікації інтерактивних методів викладання у ВШ.

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Презентація розробленої форми інтерактивних методів за темою «Інтерактивні методи викладання у ВШ».

Завдання 2. Обговорення презентацій форм інтерактивних методів за темою «Інтерактивні методи викладання у ВШ».

Завдання 3. Узагальнення специфіки добору та розробки форм інтерактивних методів викладання у вищій школі.

Література: 7;11;13;15;16;20;21;23;31;34;42;45.

Тема 7. Ділові ігри, тренінги як методи викладання у вищій школі
Практичне заняття №3. Ділові ігри, тренінги як методи викладання у вищій школі – 2 год.

Мета: поглиблення знань про ділові ігри та дидактичні тренінги, оволодіння навичками їх розробки для підвищення ефективності освітнього процесу ВШ.

Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: схема класифікації освітніх ігор, характеристика освітніх цілей та вимог до дидактичного тренінгу.

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Презентація розробленої освітньої гри або тренінгу.

Завдання 2. Обговорення презентацій освітніх ігор або тренінгу.

Завдання 3. Підведення підсумків щодо специфіки добору та розробки дидактичних, імітаційно-моделюючих, рольових тощо ігор, тренінгів.

Література: 14;15;17;23;25;38;46.

Тема 8. Майстер-клас як метод викладання у вищій школі

Практичне заняття № 4. Майстер-клас як метод викладання у вищій школі – 2 год.

Мета: поглиблення знань про дидактичний майстер-клас, оволодіння навичками розробки та проведення майстер-класу у ВШ.

Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: дидактична мета, завдання та процедура майстер-класу; основні елементи методики майстер-класу; вимоги до педагога, який проводить майстер-клас; критерії якості майстер-класу.

Хід практичної роботи

Завдання 1. Активізація знань про дидактичний майстер-клас у ВШ.

Завдання 2. Презентація розроблених аспірантами майстер-класів.

Завдання 3. Обговорення презентованих майстер-класів.

Завдання 4. Узагальнення основних помилок проведення майстер-класу.

Література: 7; 13;15;23;36.

Тема 9. Мультимедіа у викладанні у вищій школі

Практичне заняття №5. Мультимедіа у викладанні у вищій школі – 2 год.

Мета : трансформація знань в уміння використання мультимедіа в освітньому процесі ВШ.

Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: специфіка застосування мультимедіа як технологічного процесу та інформаційного продукту у ВШ, основні напрями використання мультимедіа в сучасній ВШ.

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Активізація знань за темою.

Завдання 2. Презентація віртуальної екскурсії або віртуальної виставки тощо.

Завдання 3. Аналіз ефективності презентованого використання мультимедіа.

Література: 15;17;23;28;36;41;42.

СЕМЕСТР III

Тема 10. Сучасна вітчизняна та світова практика підготовки інноваційних фахівців для інформаційної, бібліотечної та архівної справи

Практичне заняття: Програмний і проектний підходи до спеціальної підготовки фахівців зі спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» – 2 год.

Мета: оволодіння методикою підготовки проекту спеціальної підготовки інформаційних фахівців.

Проводиться у формі тренінгу по написанню проекту, роботи в малих групах, презентації розроблених проектів, дискусії – обговорення проектів.

Питання для контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: поняття тренінгу; поняття проекту; проектний метод навчання; складові проекту; вимоги до реалізації технології.

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Презентація переліку можливих спеціалізацій спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа: Інформаційно-бібліотечний менеджмент; Інформаційно-документні системи; Цифрові архіви; Інформаційна аналітика; Документознавство та інформаційна діяльність та ін.

Завдання 2. Виробити власну думку щодо обрання пріоритетної спеціалізації з наданого переліку або запропонувати оригінальну спеціалізацію (мозковий штурм).

Завдання 3. Підготувати проект упровадження обраної спеціалізації у ВЗО України (формулювання назви проекту. Постановка проблеми, підготовка анотації проекту. Визначення цілей і завдань проекту. Розробка методів проекту. Визначення форм оцінки результативності проекту. Підготовка резюме на виконавців проекту і розподіл обов'язків по виконанню проекту.

Завдання 4. Мультимедійні презентації розроблених проектів.

Завдання 5. Дискусія-обговорення проектів.

Література: 1;2;6;8;14;22;24;28;31;50.

Тема 11. Міждисциплінарне навчання як метод реалізації освітнього процесу у вищому закладі освіти інформаційного профілю

Практичне заняття: Контекстне навчання та case-study як форми реалізації міждисциплінарного підходу у викладанні спецдисциплін інформаційного профілю – 4 год.

Мета: оволодіння методами контекстного навчання та case-study у викладанні спецдисциплін інформаційного профілю.

Проводиться у формі ситуаційного методу (case-study) із залученням інших інтерактивних методів навчання: робота по колу, робота в малих групах, дискусія,

евристичний метод, мультимедійна презентація, метод виклику, метод крапкових питань.

Питання для контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: міждисциплінарне, знаково-контекстне навчання; основні складові контекстного навчання: технологія контекстного навчання, метод case-study, мультимедіа-презентація.

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Мультимедійна презентація суті міждисциплінарного та контекстного навчання у вищій школі інформаційного профілю (результат випереджальної самостійної роботи).

Завдання 2. Виокремити блоки дисциплін фундаментальної, професійної і практичної підготовки бакалаврів і магістрів зі спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа.

Завдання 3. Здійснити контекстний аналіз дисциплін фундаментальної, професійної і практичної підготовки, виявити спільне та відмінне в їхньому змісті (обговорення).

Завдання 4. Розробити та презентувати на вибір чотири види кейсів переліку фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін підготовки бакалаврів і магістрів зі спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, спрямованих на вирішення таких видів ситуацій; ситуація – проблема; ситуація – оцінка; ситуація – ілюстрація; ситуація – попередження (дискусія).

Література: 1;2;6;8;14;16;17;18;22;24;28;31;35;36.

Тема 12. Інноваційні методи в теоретичній підготовці інформаційних працівників

Практичне заняття: Евристичні методи в теоретичній підготовці майбутніх інформаційних працівників – 4 год.

Мета: розроблення та впровадження принципово нових завдань евристичного типу в навчання інформаційних фахівців.

Проводиться у формі евристичної лекції, евристичного занурення, евристичної бесіди, евристичної гри, мозкового штурму, кросворду, філворду, головоломки, ребусу тощо.

Питання для контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: евристичний метод навчання, відкриті евристичні завдання, завдання когнітивного типу, завдання креативного типу, завдання когнітивного типу, завдання креативного типу, завдання оргдіяльнісного типу, методика створення евристичного завдання, міні-тренінг.

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Обрати конкретну тему з однієї з фундаментальних дисциплін для студентів 1-2 курсів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Завдання 2. Розробити та реалізувати в освітньому процесі кросворд, філворд, міні-тренінг майбутніх інформаційних працівників (див. додаток 2).

Завдання 3. Написати евристичну лекцію з обраної теми певної фундаментальної дисципліни та викласти її відповідно до розкладу занять студентів-майбутніх інформаційних працівників.

Завдання 4. Провести аналіз ефективності проведеної евристичної лекції.

Література: 1;5;6;14;16;17;25;27;33;39;41;44;45.

Тема 13. Інноваційні освітні технології в практичній підготовці майбутніх інформаційних фахівців

Практичне заняття: Ігрові методи навчання в практичній підготовці майбутніх інформаційних фахівців – 4 год.

Мета: набуття вмінь та навичок створення та проведення ігрових методів практичної підготовки майбутніх інформаційних працівників.

Питання для контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: рольові та ділові ігри як рольова імітація студентами (аспірантами) реальної професійної діяльності з виконання функцій інформаційних фахівців на різних робочих місцях, комп'ютерна гра, майстер-клас, коучинг.

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Визначити тематику проведення рольової чи ділової гри. Серед можливої тематики: знищення документів: крок за кроком; Секретар, діловод, канцелярія: доцільні форми організації діловодства; конфліктні співробітники: класифікація, діагностика, взаємодія; керівник-жінка і керівник-чоловік: як взаємодіяти; «Слуга двох панів», або що робити, якщо доручення дають декілька осіб; Організація виробничої наради тощо.

Завдання 2. Визначитися щодо специфіки рольової та ділової гри, ефективності їх використання у вирішенні імітаційних чи реальних професійних проблем.

Завдання 3. Розробити та провести зі студентами денної форми навчання рольову гру з обраної проблеми.

Завдання 4. Розробити та провести зі студентами денної форми навчання ділову гру з обраної проблеми.

Завдання 3. Здійснити аналіз проведення ігрових занять та обґрунтування пропозицій щодо підвищення їх ефективності.

Література: 5;7;12;13;14;15;21;29;41;46.

Практичне заняття: Коучинг як інтерактивна технологія в інформаційній освіті – 4 год.

Мета: набуття вмінь та навичок розробки та проведення тренінгів у практичній підготовці майбутніх інформаційних працівників.

Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: особливості коучингу менторингу, тренінгу; види тренінгів, методика проведення тренінгу, міні-тренінг в освітньому процесі, модерація.

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Визначити тематику проведення тренінгу. Серед можливих тем: основні напрями інноваційної діяльності сучасних бібліотек; внутрішній бізнес-тренер:

назвемо посаду згідно з класифікатором професій; як скоротити витрати паперу в офісі; Психологія взаємодії з користувачем; Тренінг, презентація інформаційного продукту чи сервісу тощо.

Завдання 2. Визначити освітні цілі тренінгу.

Завдання 3. Розробити та провести зі студентами денної форми навчання тренінг з обраної теми.

Завдання 4. Заключне обговорення проведення тренінгу та обґрунтування пропозицій щодо підвищення його ефективності.

Література: 5;12;14;17;22;32.

Тема 14. Інноваційні методики в організації самостійної роботи майбутніх інформаційних працівників

Практичне заняття: Вебінар як форма організації самостійної роботи майбутніх інформаційних працівників – 2 год.

Мета: набуття вмінь та навичок організації самостійної роботи студентів в інтернет-середовищі.

Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: використання сучасних інтернет-технологій у навчанні; веб-лекція, веб-семінар, веб-конференція, веб-презентація, веб-зустріч, веб-обговорення, вебінар, онлайн-нарада, онлайн-тренінг, онлайн-марафон.

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Мультимедійна презентація розроблених аспірантом (тренером, спікером) програми щодо організації самостійної роботи майбутніх інформаційних працівників.

Завдання 2. Проведення вебінару з корпоративної культури майбутніх інформаційних фахівців у віртуальному середовищі.

Завдання 3. Обговорення та розроблення пропозицій щодо вдосконалення організації самостійної роботи студентів у мережевому середовищі.

Література: 14;30;31;39;47;48;49.

Тема 15. Інноваційні методики контролю знань та вмінь студентів

Практичне заняття: Інтерактивне тестування студентів як форма контролю знань та вмінь – 2 год.

Мета: набуття вмінь та навичок застосування електронного тестування для контролю знань та вмінь студентів.

Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: охарактеризувати інноваційні методи контролю знань: дебати, мозковий штурм, кросворди, філворди, головоломки, віртуальні презентації, електронне тестування тощо, інноваційні

методи контролю вмінь: рольові ігри, КВК, мультимедійні презентації, робота в малих групах тощо.

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Провести інтерактивний контроль знань та вмінь студентів у формі е-тестування за попередньо проведеними аспірантами заняттями.

Завдання 2. Провести інтерактивне тестування знань та вмінь студентів із діловодства та ділової української мови (тест додається див. Додаток 1).

Завдання 3. Обговорення розроблених тестів та проведеного інтерактивного тестування аспірантами.

Література: 1;5;8;12;14;17;32.

Тема 16. Інноваційні методи та засоби оцінювання рівня педагогічної майстерності викладачів спецдисциплін

Практичне заняття: Відкрите інноваційне заняття як форма контролю роботи викладача спецдисциплін – 2 год.

Мета: засвоїти методику проведення відкритого інноваційного заняття як форми контролю роботи викладача.

Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу: відкрита лекція, семінарське, практичне заняття, майстер-клас як інтерактивна форма навчання та контролю роботи викладача.

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Обрати одну з тем таких фундаментальних дисциплін «Інформаційні технології», «Книгознавство та історія книги», «Бібліотекознавство», «Бібліографознавство», «Архівознавство», «Документознавство», «Аналітико-синтетична обробка документів», «Соціальні комунікації».

Завдання 2. Провести відкриту лекцію або майстер-клас з обраної теми з використанням інноваційних освітніх методів, способів, прийомів, технік.

Завдання 3. Обговорити презентований майстер-клас чи відкриту лекцію за такими критеріями оцінювання: професійна компетентність викладача; науковий і методичний рівень; використання інноваційних методів і технологій навчання (елементів діалогу, мозкового штурму, дискусії, моделювання ситуацій, тестів, постановки проблеми, міні-тренінгу, мультимедіа тощо); володіння собою; культура мови викладача; високі моральні якості, особистий приклад, авторитет; зовнішній вигляд; манера поведінки; повнота відповідей на запитання студентів та ін.

Література: 1;5;8;9;14;16;19;39;47;48.

Завдання для самостійної роботи студентів

Тема 1. Соціокультурні основи оновлення ВШ в умовах євроінтеграції та розвитку інформаційної культури людства

Самостійна робота №1. Соціокультурні основи оновлення ВШ в умовах євроінтеграції та розвитку інформаційної культури людства – 1 год.

Завдання:

Вивчити інформаційні джерела та підготуватися для відповіді на питання:

- 1.Фактори впливу інформаційного суспільства на трансформацію вищої освіти у світі.
- 2.Тенденції оновлення вищої освіти у розвинених країнах.
- 3.Стратегії вдосконалення вищої освіти в Україні.

Література: 8;9;10;12;24;39.

Тема 2. Зарубіжний та вітчизняний досвід модернізації вищої освіти

Самостійна робота №2. Зарубіжний та вітчизняний досвід модернізації вищої освіти – 4 год.

Завдання:

Опрацювати інформаційні джерела за темою та підготуватися до обговорення на семінарі наступних питань:

1. Досвід модернізації вищої освіти в європейських країнах, США, Японії: порівняльний аналіз.
2. Узагальнення досвіду модернізації вітчизняної вищої освіти.
3. Загальне та відмінне у досвіді модернізації вітчизняної вищої освіти та ВО розвинених країн.

Література: 3;8;9;10;12;22; 24;39.

Тема 3. Теорія інноватики у ВШ

Самостійна робота №3. Теорія інноватики у ВШ – 1 год.

Завдання:

Користуючись лекційним матеріалом та літературою до теми, підготуватися до словникової контрольної роботи.

Література: 15;18;27;30;34;40.

Тема 4. Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній ВШ

Самостійна робота №4. Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній ВШ – 4 год.

Завдання:

Використовуючи літературу до теми, а також інформаційний ресурс Інтернету оформити реферат-презентацію з теми та підготуватися до його обговорення на семінарі. Тематика рефератів додається нижче.

Література: 3;8;9;10;12;22; 24;39.

Тема 5. Активні методи викладання у ВШ
Самостійна робота №5. Активні методи викладання у ВШ – 4 год.

Завдання:

1. Засвоїти структуру та особливості підготовки і проведення лекції-дискусії, лекції-консультації, лекції з елементами евристичної бесіди, лекції зі зворотним зв'язком тощо.

2. Обрати одну з форм перелічених вище лекцій та розробити її структуру з теми «Активні методи викладання у вищій школі».

3. Підготувати лекцію - презентацію за обраною формою.

Література: 2;3;13;15;16;20;23;28;29;36.

Тема 6. Інтерактивні методи викладання у ВШ
Самостійна робота №6. Інтерактивні методи викладання у ВШ – 4 год.

Завдання:

1. Створити схему класифікації інтерактивних методів викладання у ВШ.

2. Засвоїти структуру та особливості підготовки і проведення інтерактивних методів: дебати, мозковий штурм, робота в малих групах, проект, кейс-студії, «рівний рівному», презентація, квест тощо.

3. Обравши одну з форм інтерактивних методів навчання, розробити його презентацію за темою «Інтерактивні методи викладання у ВШ».

Література: 7;11;13;15;16;20;21;23;31;34;42;45.

Тема 7. Ділові ігри, тренінги як методи викладання у вищій школі
Самостійна робота №7. Ділові ігри, тренінги як методи викладання у вищій школі – 4 год.

Завдання:

1. Схематизація класифікації освітніх ігор.

2. Схарактеризувати освітні цілі та вимоги до дидактичного тренінгу.

3. Розробити освітню гру або тренінг та підготувати їх презентацію.

Література: 14;15;17;23;25;38;46.

Тема 8. Майстер-клас як метод викладання у ВШ
Самостійна робота №8. Майстер-клас як метод викладання у ВШ – 4 год.

Завдання:

1. Засвоїти літературу за темою та скористатись джерелами Інтернету.

2. Підготуватися до відповіді на питання : дидактична мета, завдання та процедура майстер-класу; основні елементи методики майстер-класу; вимоги до педагога, який проводить майстер-клас; критерії якості майстер-класу.

3. Розробити майстер-клас за темою заняття або за темою дисертації аспіранта.

4. Підготуватися до обговорення презентації майстер-класу.

Література: 7; 13;15;23;36.

Тема 9. Мультимедіа у викладанні у ВШ
Самостійна робота № 9. Мультимедіа у викладанні у ВШ – 4 год.

Завдання:

1. Засвоїти літературу за темою та скористатись джерелами Інтернету.
2. Підготуватися до відповіді на питання : специфіка застосування мультимедіа як технологічного процесу та інформаційного продукту у ВШ, основні напрями використання мультимедіа в сучасній ВШ.
3. Розробити віртуальну екскурсію або віртуальну виставку тощо за темою дисертації аспіранта.

Література: 15;17;23;28;36;41;42.

СЕМЕСТР III

Тема 10. Новітня вітчизняна та світова практика підготовки інноваційних фахівців для інформаційної, бібліотечної та архівної сфери

Самостійна робота: Вітчизняний та зарубіжний досвід модернізації вищої освіти з інформаційної, бібліотечної та архівної справи – 4 год.

Мета: з'ясувати спільне та відмінне в підготовці фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної сфери в Україні та світі.

Завдання:

1. Виявити та проаналізувати сайти престижних ВЗО США та Європи інформаційного, бібліотечного та архівного профілю, виявити специфіку змісту та інноваційні форми навчання.
2. Віднайти та проаналізувати сайти провідних вітчизняних ВЗО, які здійснюють підготовку кадрів для інформаційної, бібліотечної та архівної сфери, визначити специфіку змісту та інноваційні форми навчання.
3. Окреслити проблеми професійного спрямування за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» (назва спеціальності, можливі шляхи розвитку бібліотечної, архівної та інформаційної спеціалізацій у межах спеціальності тощо).
4. Окреслити існуючі та можливі інноваційні (інтерактивні, активні та ін.) методи і форми навчання майбутніх інформаційних працівників.

Література: App Store – сервіс і iTunes U (<http://www.appk.com/education/itunes-u/>), сайти провідних зарубіжних та українських внз інформаційного, бібліотечного та архівного профілю; офіційний сайт ХДАК <http://www.ic.ac.kharkov.ua/>.

Тема 10. Новітня вітчизняна та світова практика підготовки інноваційних фахівців для інформаційної, бібліотечної та архівної сфери

Самостійна робота: Проблеми професійного спрямування за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» - 2 год.

Мета: окреслити можливі шляхи розвитку бібліотечної, архівної та інформаційної спеціалізацій у межах спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Завдання:

1. Виявити існуючі суперечності науково-педагогічного характеру, пов'язані з назвою спеціальності.

2. Дати відповіді на запитання:

- Що саме актуалізувало об'єднання самостійних освітніх спеціальностей?

- Які ідеї, гіпотези вчені пропонували при введенні науково-педагогічної інновації?

- Якою розробники вбачали майбутню педагогічну практику?

- Чи вдавалися до педагогічного прогнозування із застосуванням принципу варіативності, згідно з яким є можливість вибору найефективнішого варіанта прогностичного рішення з певного набору альтернатив?

- Як окремі види професійної освіти співіснуюватимуть і розвиватимуться в межах єдиної спеціальності?

- Чи об'єднана спеціальність сприятиме утворенню нової якості інформаційної освіти?

- У майбутньому об'єднана спеціальність розвиватиметься на засадах ковергенції (зближення) чи дивергенції (розходження)?

3. Окреслити можливий перелік спеціалізацій у межах спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Література: 2;3;4;10;11,19;20;23;25;26;27;28;34;37;38;40;42;43;50.

Тема 11. Міждисциплінарне навчання як метод реалізації освітнього процесу у вищому навчальному закладі освіти інформаційного профілю

Самостійна робота: Мультимедійна презентація міждисциплінарного підходу в підготовці інформаційних фахівців – 4 год.

Мета: засвоєння методики мультимедійної презентації міждисциплінарного підходу.

Завдання:

1. Створити 12 слайдів, присвячених суті міждисциплінарного підходу:

Слайд 1. Тема.

Слайд 2. Визначення терміну.

Слайд 3. Основні завдання. Розвиток системного мислення і цілісного світогляду.

Слайд 4. Основні завдання. Розвиток творчого, критичного та абстрактно-логічного мислення, здатності до вирішення проблем.

Слайд 5. Розвиток здатності до самостійного навчання та дослідницької роботи, навчання дослідницьких навичок та вмінь.

Слайд 6. Навчання співробітництва: умінь працювати з іншими людьми (вирішувати проблеми в малих групах, проводити спільну дослідницьку роботу, вести діалог, спілкуватися з людьми, приймати точки зору іншої людини).

Слайд 7. Формування системи «Я - концепція».

Слайд 8. Критерії міждисциплінарного навчання.

Слайд 9. Організація результатів міждисциплінарного навчання.

Слайд 10. Основні етапи дослідницького методу.

Слайд 11. Переваги міждисциплінарного навчання.

Слайд 12. Висновки.

Література: 1;2;6;8;14;16;17;18;22;24;28;31;35;36.

Тема 12. Інноваційні методи в теоретичній підготовці інформаційних працівників

Самостійна робота: Кросворд та філворд як форми реалізації евристичного навчання майбутніх інформаційних працівників – 4 год.

Мета: розроблення та реалізація в освітньому процесі кросворду та філворду як форм евристичного навчання.

Завдання:

1. З'ясувати типи і види кросвордів як форми евристичного навчання студентів та аспірантів.

2. Охарактеризувати специфіку та методику розв'язання різних видів кросвордів: головоломка, сканворд, німецький кросворд, японський кросворд, кросворд-ребус, крис-крос, дуаль, кейворд, лінійний кросворд тощо.

3. Розглянути філворд як різновид кросворда, особливості використання в освітньому процесі.

4. Підготувати до розв'язання студентами філворда діловодної тематики (див. додаток 2).

Література: 1;5;6;14;16;17;25;27;33;39;41;44;45.

Тема 13. Інноваційні освітні технології в практичній підготовці майбутніх інформаційних фахівців

Самостійна робота: Інноваційні методи в практичній підготовці майбутніх інформаційних працівників – 8 год.

Мета: активізувати знання щодо особливостей інтерактивних методів навчання в практичній підготовці майбутніх інформаційних фахівців.

Завдання:

1. Виявити та систематизувати найефективніші інтерактивні методи і форми навчання в практичній підготовці майбутніх інформаційних працівників.

2. Підготувати мультимедіа-презентацію основних методик практичної підготовки майбутніх інформаційних фахівців.

3. Обрати тему з дисципліни «Документознавство» та розробити сценарій майстер-класу, підготувати необхідні матеріали.

4. Обрати тему з дисципліни «Бібліотекознавство» та розробити сценарій тренінгу, підготувати необхідні матеріали.

5. Обрати тему з дисципліни «Інформаційна культура» та розробити сценарій ділової або рольової гри, підготувати необхідні матеріали.

Література: 5;7;12;13;14;15;21;29;41;46.

Тема 14. Інноваційні методики в організації самостійної роботи майбутніх інформаційних працівників

Самостійна робота: Використання сучасних інтернет-технологій в організації самостійної роботи майбутніх інформаційних фахівців – 4 год.

Мета: оволодіння інноваційними методиками організації самостійної роботи студентів в електронному середовищі.

Завдання:

1. Виявити та систематизувати інноваційні мультимедійні (веб-форми), електронні форми організації самостійної роботи студентів в інтернет-середовищі.
2. Підготувати мультимедіа-презентацію віртуальних форм організації самостійної роботи студентів.
3. З'ясувати технологію організації самостійної роботи студентів у форматі вебінару.

Література: 14;30;31;39;47;48;49.

Тема 15. Інноваційні методики контролю знань та вмінь студентів

Самостійна робота: Інноваційні методики контролю знань та вмінь студентів – 2 год.

Мета: активізувати знання щодо інноваційних форм контролю знань та вмінь студентів.

Завдання:

1. З'ясувати особливості застосування інноваційних методів контролю знань та вмінь студентів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».
2. Обрати одну з тем фундаментальної дисципліни «Соціальні комунікації» та обрати найефективніші
 - форми контролю знань студентів: дебати, мозковий штурм, тестування, веб-презентації, е-конференція, круглий стіл тощо;
 - форми контролю вмінь студентів: рольові, ділові ігри, КВК, веб-презентації, робота в малих групах тощо.
3. Розробити тести для інтерактивного опитування студентів з фундаментального курсу «Інформаційний менеджмент» для оцінки професійних та особистісних якостей магістрів, рівня кваліфікації, проєктивні, асоціативні, інтелектуальні, самооціночні, організаційні, тести навичок, соціометричні, комунікативні, тести на конфліктність.

Література: 1;5;8;12;14;17;32.

Тема 16. Інноваційні методи та засоби оцінювання рівня педагогічної майстерності викладачів спецдисциплін

Самостійна робота: Підготовка до проведення відкритого заняття інноваційного типу – 2 год.

Мета: засвоїти методику проведення відкритого заняття інноваційного типу.

Завдання:

1. Обрати тему конкретної навчальної дисципліни для бакалаврів або магістрів за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

2. Визначитися щодо форми проведення відкритого заняття та методики його проведення інтерактивним способом (лекція-презентація, майстер-клас, тренінг, ділова гра тощо).

3. Розробити план-сценарій проведення відкритого заняття.

4. Підготувати необхідні інформаційні матеріали.

5. Замовити технічні та комп'ютерні засоби і перевірити їхній технічний стан.

6. Підготувати аудиторію, повідомити студентів про тему і форму заняття, дату та час його проведення.

Література: 1;5;8;9;14;16;19;39;47;48.

10. Методи навчання

Лекції, семінарські заняття, практичні заняття, робота в Інтернеті, індивідуальна робота, розв'язування творчих завдань та презентація їх результатів, виконання практичних завдань, підготовка і виступ з рефератом.

11. Методи контролю

Поточне оцінювання, оцінка за індивідуальні творчі роботи, оцінка презентацій, рефератів, тестування, 2 заліки.

12. Розподіл балів, які отримують аспіранти 2 семестр

Розділ 1				Розділ 2 2					залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
5	5	5	5	8	8	8	8	8	40	100

3 семестр

Розділ 3									залік	Сума
T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16				
8	8	12	8	8	8	8			40	100

T1, T2 ... T16 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	5	

82-89	B	4	зараховано
74-81	C		
64-73	D	3	
60-63	E		
35-59	FX	2 з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	1 з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Опорні конспекти лекцій, комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, нормативні документи, ілюстративні матеріали, інтернет-ресурси.

14. Рекомендована література

Базова

1. Алексюк А.М. Організація самостійної роботи студентів в умовах інтенсифікації навчання: навч. посібник / А.М.Алексюк, П.І.Підкасистий, В.А. Козаков та ін. – Київ: А.П.Н., 1993. – 336 с.
2. Вербицкий А.А. Активное обучение в высшей школе / А.А.Вербицкий. — Москва : Высшая школа, 1991. – 244 с.
3. Джонсон Д. Методы обучения. Обучение в сотрудничестве / Д. Джонсон, Р. Джонсон, Э. Джонсон-Холубек; Пер. с англ. З.С. Земчук. – Санкт-Петербург: Эконом. шк., 2001. – 256 с.
4. Зварич І. Проблема удосконалення контролю і оцінки знань студентів / І.Зварич // Рідна школа. — 2000. — № 10. — С. 43 —45.
5. Зінченко В. Студент і науково-дослідна робота / В.Зінченко // Рідна школа. — 2001. — № 2. — С. 37.
6. Інновації у соціальних службах: навч.-метод. посібник /Семигіна Т.В., Грига Т.М. та ін. – Київ: Пульсар,2002. -168 с.
7. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: Метод. посіб. / Авт.–уклад.: О. Пометун, Л. Пироженко. — К. : А.П.Н, 2002. — 136 с.
8. Кремінь В.Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати /В.Г.Кремінь. – Київ: Грамота, 2005. – 448 с.
9. Кремінь В.Г. Освіта і наука в Україні: шляхи модернізації. – Київ : Грамота, 2003. – С. 179-181.
10. Михальченко М. Освіта і наука: пошуки нових парадигм модернізації / М.Михальченко // Вища школа. — 2001. — №2 – С. 3-10.
11. Мынбаева А.К. Инновационные методы обучения, или как интересно преподавать: учеб. пособ. /А.К. Мынбаева, З.М. Садвокасова. – Алматы, 2010. – 344 с.
12. Ніколаєнко С.М. Вища освіта – джерело соціально-економічного і культурного розвитку суспільства . – Київ: Знання, 2005. – 324 с.

13. Нові технології навчання: Наук.-мет. зб./ Ред. кол.: В.О.Зайчик, О.Я.Савченко, О.І.Ляшенко. — К. : Наук.-мет. центр вищ. освіти, 2001. — Вип.30. — 254 с.
14. Панфилова А.П. Игровое моделирование в деятельности педагога /А.П.Панфилова. – Москва: Академия, 2008. – 368 с.
15. Пашковская И.Н.Разработка и внедрение инновационных образовательных технологий в образовательный процесс при введении в действие ФГОС ВПО. Метод. рек. для профессорско-преподавательского состава / И.Н.Пашковская, Н.И.Королёва. – Санкт-Петербург, 2011. – 103 с.
16. Перспективні основні технології: Навчально-методичний посібник / За ред. Г.С.Сазоненко. — Київ : Голак, 2000. — 560 с.
17. Подоляк Я.В. Педагогика высшей школы: учеб. пособие. – Харьков, 2008. – 175 с.
18. Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності//Хрестоматія з педагогіки вищої школи: навч. посібник /За заг. ред. В.І.Лозової. – Харків: Віровець А.П. «Апостроф», 2011. – С.33-46.
19. Превентивна робота з молоддю за методом «рівний-рівному»: навч. посібник// За заг. ред.. І.Д.Зверєвої. – Київ: Навчальна книга, 2002. – 256 с.
20. Психолого-педагогічні аспекти реалізації сучасних методів навчання у вищій школі: навч. посіб. / За ред. М. В. Артюшиної, О. М. Котикової, Г. М. Романової. — Київ : КНЕУ, 2007. — 528 с.
21. Стукина С.Б. Технологии интерактивного обучения в высшей школе: учеб.-метод. пособие /С.Б.Стукина. – Саратов: Изд. центр «Наука», 2009. – 52 с.
22. Шейко В.М. Вища освіта в країнах Заходу: соціальні та етичні аспекти / В.М. Шейко; Харк.держ.акад.культури. — Харків : ХДАК, 1999. — 151с.

Додаткова

1. Бармакова Н. Мозговой штурм: организация и проведение / Натэлла Бармакова // Довідник секретаря та офіс-менеджера. — 2016. — №2. — С. 63-68.
2. Бачинська Н. Базові концепції модернізації вищої бібліотечної освіти в Україні / Надія Бачинська // Вісн. Кн. Палати. — 2015. — №3. — С. 32-35.
3. Бездрабко В. В. Документознавство в Україні: інституціоналізація та сучасний розвиток : монографія / Валентина Бездрабко; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — Київ :Четверта хвиля, 2009. — 720 с.
4. Бриль Ю. О. Документознавча освіта в контексті реформування вищої освіти України / Ю. О. Бриль // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. — 2016. — №3. — С. 70-79.
5. Бовт Д. Просування ідей модерзації у роботі навчальної лабораторії класичного університету // Дмитро Бовт, Наталія Лосєва // Вища освіта України. — 2010. — №1. — С. 54-59.

6. Буслаєва К. През-реліз: документ нашого часу / Катерина Буслаєва // Довідник секретаря та офіс-менеджера. — 2016. — №6. — С. 29-32.
7. Денисенко О. Знищення документів: крок за кроком / Олександр Денисенко // Довідник секретаря та офіс-менеджера. — 2016. — №2. — С. 22-35.
8. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; голов. ред. В. Г. Кремень. — Київ : Юрінком Інтер, 2008. — 1040 с.
9. Еш С. Відкриті заняття у вищих навчальних закладах як форма контролю процесу навчання / Світлана Еш // Вища школа. — 2012. — №3. — С. 84-91.
10. Загуменна В. Підготовка фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи в Нац. акад. керівних кадрів культури мистецтв / Віра Загуменна, Ярослава Хіміч // Бібл. форум: історія, теорія і практика. — 2016. — №1. — С. 36-37.
11. Захарова І. Напрями і зміст підготовки магістрів з документознавства та інформаційної діяльності / І. Захарова // Наук. зап. Нац. ун-ту «Острозька академія». Сер.: Культура і соціальні комунікації. — 2009. — Вип. 1. — С. 262-269.
12. Збаровская Н. В. Обучающие игры в библиотеке: технология игрового имитационного моделирования / Н. В. Збаровская. — СПб. : Профессия, 2002. — 96 с. — (Сер. «Библ. практикум»).
13. Иголкина Н. «Слуга двух господ», или Что делать, если поручения дают несколько человек / Инна Иголкина // Довідник секретаря та офіс-менеджера. — 2016. — №5. — С. 42-49.
14. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи / за ред. П. Ю. Сауха. — Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. — 444 с.
15. Коленченко А. Конфликтные сотрудники: классификация, диагностика, взаимодействие / Алла Коленченко // Довідник секретаря та офіс-менеджера. — 2017. — №6. — С. 57-62.
16. Конторусова С. С. Метод мозгового штурма / С. С. Конторусова и др. // Науч. акад. — 2016. — №5-1(19). — С. 129-133.
17. Король О. Які бувають презентації / Олена Король // Довідник секретаря та офіс-менеджера. — 2010. — №7. — С. 55-59.
18. Крейденко В. С. Библиотечные исследования : учеб.-метод. пособие / В. С. Крейденко. — Москва : Рус. шк. библ. ассоциация. — 2007. — 352 с. (Проф. б-ка шк. Библиотекаря. Сер. 1. Вып. 1).
19. Кушнарченко Н. М. Вища бібліотечна освіта України в контексті гендерного підходу / Н. М. Кушнарченко // Вісн. Харків. держ. акад. культури. — Харків, 2014. — С. 69-78.
20. Кушнарченко Н. М. Складові змісту спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність»: питання методології / Н. М. Кушнарченко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. — 2004. — С. 15-21.

21. Кущева М. Руководитель-женщина и руководитель-мужчина: как взаимодействовать / Мария Кущева // Довідник секретаря та офіс-менеджера. — 2016. — №10. — С. 59-63.
22. Легенчук М. В. Мозговой штурм как инструмент привлечения молодых сотрудников к решению проблем развития библиотеки / М. В. Легенчук // Науч. и техн. б-ки. — 2017. — №6. — С. 52-62.
23. Лопатина Н. В. Информационно-библиотечное образование в условиях перехода на стандарты нового поколения / Н. В. Лопатина // Науч. и техн. б-ки. — 2016. — №4. — С. 81-90.
24. Малик Г. Застосування методу моделювання у реалізації компетентнісного підходу до професійної підготовки майбутнього документознавця / Галина Малик // Вища шк. — 2012. — №1. — С. 70-85.
25. Малик Г. П. Компетентнісний профіль документознавця / Г. Д. Малик // Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр. — Харків, 2013. — Вип. 41. — С. 82-92.
26. Матвієнко О. Документознавча професіологія: проблеми і перспективи // Вісн. Кн. палати. — 2007. — №5. — С. 30-32.
27. Матвієнко О. Інформаційний менеджмент як основа концептуальної моделі фахівця з інформаційної справи / Оксана Матвієнко, Михайло Цивін // Вісн. Кн. палати. — 2017. — №4. — С. 27-30.
28. Матвієнко О. Проблеми професійного спрямування за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» / Оксана Матвієнко, Михайло Цивін // Вісн. Кн. палати. — 2017. — №11. — С. 29-33.
29. Моксякова Е. Сорвана деловая встреча: действия секретаря / Елена Моксякова // Довідник секретаря. — 2014. — №5. — С. 47-53.
30. Певнева С. Место встречи – вебинар / Светлана Певнева // Довідник секретаря та офіс-менеджера. — 2016. — №3. — С. 35-44.
31. Прушковский Л. В. «Мозговой штурм» - один из методов стимулирования творческой активности / Л. В. Прушковский, О. А. Глазунова // Наука и образование: новое время. — 2016. — №2(13). — С. 285-289.
32. Рудницьких О. В. Коучінг як інтерактивна технологія в освіті / О. В. Рудницьких // Вісн. Дніпроп. ун-ту імені Альфреда Нобеля. Сер. «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. — 2014. — №2(8). — С. 173.
33. Сборник материалов для начальствующего состава библиотечного сообщества и их подчиненных (тоже книга). Вып. 2. — Москва : БИБКОН, 2006. — 160 с.
34. Соколов А. В. Библиотечная профессиология и сумма технологий / А. В. Соколов // Науч. и техн. б-ки. — 2015. — №6. — С. 3-14.

35. Соколов А. В. Педагогические форматы библиотечной школы / А. В. Соколов // Вестн. Моск. гос. ун-та культуры и искусств. — 2013. — №5. — С. 136-152.
36. Соколов А. В. Профилированное обучение библиотечно-информационных бакалавров и магистров / А. В. Соколов // Науч. и техн. б-ки. — 2015. — №5. — С. 5-19.
37. Соляник А. А. Векторы модернизации библиотечно-информационного образования на Украине / А. А. Соляник // Науч. и техн. б-ки. — 2015. — №5. — С. 20-27.
38. Спрінсян В. Г. Підготовка документознавців, інформаційних аналітиків – нагальна потреба інформаційного суспільства / В. Г. Спрінсян // Моделювання регіональної економіки. — 2011. — №2. — С. 283-289.
39. Трач Д. Організація інноваційної діяльності у виші як умова підвищення якості освіти / Дмитро Трач // Вища шк. — 2015. — № 4-5. — С. 13-19.
40. Філіпова Л. Магістерські освітні програми бібліотечно-інформаційного профілю в університетах США: досвід організації та змісту навчання / Людмила Філіпова // Вісн. Кн. палати. — 2016. — №3. — С. 49-52.
41. Хіміч Я. Інноваційні зміни в бібліотеці на основі проектного, кадрового менеджменту та інноваційної діяльності : посіб. для тренерів за програм. підвищ. кваліфікації / Я. О. Хіміч, О. В. Башун. — Київ : Самміт-книга, 2010. — 68 с.
42. Чуканова С. Проблема професійної підготовки фахівців із бібліотекознавства та інформології в США у педагогічній теорії / Світлана Чуканова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. — 2016. — №1. — С. 41-45.
43. Швецова-Водка Г. М. Бібліографічна підготовка фахівців спеціальності «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія» / Г. М. Швецова-Водка // Вісн. Харків. держ. акад. культури. — 2013. — Вип. 40. — С. 70-74.
44. Швецова-Водка Г. М. Документознавство: словник-довідник термінів і понять : навч. посіб. / Г. М. Швецова-Водка. — Київ : Знання, 2011. — 319 с.
45. Шитова И. Ю. Ментальные карты: инструмент обработки и систематизации информации / И. Ю. Шитова, В. П. Гончарова // Науч. исслед.: от теории к практике. — 2015. — №5(6). — С. 175-176.
46. Шматкова К. Как сократить расход бумаги в офисе / Ксения Шматкова // Довідник секретаря та офіс-менеджера. — 2017. — №1. — С. 41-47.
47. Шметткамп М. Искусство презентации: ускоренный курс : пер. с нем. / Михаэль Шметткамп ; науч. ред. пер. Т. В. Соломович. — М. : «Дело и сервис», 2005. — 160 с.

48. Эффективная коммуникация: история, теория, практика : словарь-справочник / отв. ред. М. И. Панов; сост. М. И. Панов, Л. Е. Тулина. — М. : ООО «Агентство КРПА Олимп», 2005. — 960 с.
49. Юров Ю. Внутрішній бізнес-тренер: назвемо посаду згідно з КП / Юрій Юров // Довідник секретаря та офіс-менеджера. — 2016. — №4. — С. 42.
50. Saracevic T. Information science: origin, evolution and relations. In: Conceptions of library and information science. Historical, empirical and theoretical perspectives; Edited by Pertti Vakkari & Blaise Cronin. — London : Taylor Graham, 1992. — P. 5-27.

Рекомендовані теми рефератів

1. Чинники трансформації вищої освіти людства у інформаційному суспільстві.
2. Особливості трансформації вищої освіти України у XXI столітті.
3. Євроінтеграція та інноваційні тенденції у вищій освіті України.
4. Сучасний досвід інновацій у вищій освіті в європейських країнах.
5. Сучасний досвід інновацій у вищій школі США та Канади.
6. Сучасний досвід інновацій у зарубіжній вищій школі.
7. Сучасний досвід інновацій у вітчизняній вищій школі.
8. Порівняльний аналіз сучасного досвіду інновацій у зарубіжній та вітчизняній вищій школі
9. Теоретичні основи інноваційних перетворень у вищій школі.
10. Інноваційні технології навчання у сучасній вищій школі.
11. Класифікації інноваційних методів викладання.
12. Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній вищій школі за кордоном.
13. Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній вищій школі України.
14. Порівняльний аналіз перспективних тенденцій розвитку інновацій у сучасній зарубіжній вищій школі та в Україні.

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ПОНЯТТЯ

Активні методи викладання – методи професійної діяльності викладача, спрямовані на формування та розвиток активності студента в процесі навчання.

Активність – якість особистості, яка виявляється у посиленні діяльності, у зовнішньому прояві поглядів та переконань. Позитивна активність студента характеризується ефективним набуттям його професійної компетентності та інтенсивним особистісним розвитком молодшої людини.

Ділова гра (імітаційно-моделююча, сюжетно-рольова тощо) – метод відтворення предметного й соціального змісту професійної діяльності, моделювання системи відносин, притаманних даному виду практики.

Диспут – метод групового навчання, спрямований на активне включення в колективний пошук способу рішення якої-небудь проблеми через виявлення та

зіставлення різних точок зору, позицій, в оперативному доборі та пред'явленні необхідної аргументації.

Інновація – нововведення.

Інновація освіти - вперше створені, вдосконалені або застосовані освітні, виховні, дидактичні, управлінські системи, їх компоненти, що суттєво поліпшують результати освітньої діяльності.

Інноваційні методи викладання – складова інноваційних освітніх (дидактичних) технологій; нововведення в діяльність педагога, що забезпечують пізнавальну активність та самостійність студентів.

Інноваційне навчання – нові способи організації процесу навчання і діяльності тих, хто навчається, на відміну від традиційного навчання, мають сприяти формуванню «дивергентного мислення», коли на задане запитання дається одна або кілька відповідей, які не були раніше сформульовані в даній культурі.

Інноваційні освітні технології – спрямованість змісту освіти, що виявляється у впровадженні діалогових, діагностичних, активних, інтерактивних, дистанційних, комп'ютерних, мультимедійних, телекомунікаційних, тренінгових, проектних, модульних, колективних (у малих групах), індивідуальних (самостійних), де розвивальна функція освіти стає пріоритетною.

Інноваційні дидактичні технології – технології, спрямовані на якісне покращення мотивації учасників навчального процесу.

Інноваційні виховні технології – технології, спрямовані на формування партнерських відносин між суб'єктами педагогічної взаємодії та особистісних цінностей у контексті із загальнолюдськими.

Інноваційні управлінські освітні технології – технології, спрямовані на створення умов для прийняття самостійного оперативного й ефективного управлінського рішення.

Інтерактивні методи викладання – способи організації навчально-пізнавальної діяльності студентів, що активізують їх творчу взаємодію, у процесі якої кожен вносить свій індивідуальний внесок (ідеї, емоції, дії). У результаті підвищується ефективність навчання через активний обмін знаннями, ідеями, способами діяльності, досвідом студентів.

Квест – подорож квесторів до певної цілі шляхом подолання труднощів.

Кейс-студії – конкретні ситуації реальної практичної професійної діяльності й покладені в основу ділової гри, дискусії, модерації з метою усвідомлення студентами неоднозначної або складної ситуації і знаходження шляхів її вирішення.

Майстер-клас – метод викладання, що полягає в піднесенні й формуванні професіоналом основ майстерності в тій чи іншій діяльності.

Модерація – методи викладання через процес збирання, обговорення та узагальнення всіх думок, підведення підсумків обговорення на підставі педагогічно значимих висновків.

Мозковий штурм – один з методів модерації, сутністю якого є відокремлення процесу генерування ідей від їхньої критичної оцінки. Стимулювання створення нового інтелектуального продукту – ідеї.

Пізнавальна активність студентів – інтелектуально-емоційний відгук на процес пізнання. Прагнення особи, яка навчається, до навчання. До виконання індивідуальних та спільних завдань, інтерес до діяльності викладача та інших студентів.

Пізнавальна самостійність студентів – прагнення та вміння самостійно мислити, здатність орієнтуватися в новій ситуації, віднаходити свій підхід до вирішення завдань, бажання не лише зрозуміти засвоювану інформацію, але й способи здобуття знання, критичний підхід до суджень інших, незалежність власних суджень.

Презентація – метод навчання, що передбачає подання результатів своєї пізнавальної діяльності в навчальній групі. Елементами є вміння донести інформацію, аргументувати її, викликати емоційний відгук, сформулювати ставлення аудиторії до поданого, спонукати активність аудиторії до обговорення.

Традиційне навчання – репродуктивне навчання, тобто відтворення (повторення) засвоєних знань у вигляді готових істин, сформульованих раніше авторитетами; таке навчання формує «конвергентне мислення» (Д.Гилфорд), коли на задане запитання дається відповідь, прийнята у даній культурі.

Тренінг – вправлення у формуванні (або зміні) відношення, знання або поведіння студентів через навчальний досвід, щоб розвинути вміння та навички виконання певної професійної діяльності.

Контрольні питання з дисципліни

2 семестр

51. Соціокультурні причини трансформації вищої освіти в умовах інформаційного суспільства.
52. Досвід модернізації вищої школи в європейських країнах.
53. Досвід модернізації вищої школи в США та Канаді.
54. Досвід модернізації вищої школи в Японії.
55. Досвід оновлення вищої освіти в Україні в умовах євроінтеграції.
56. Перспективні тенденції розвитку освітніх інновацій в інформаційному суспільстві.
57. Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній вищій школі за кордоном.
58. Перспективні тенденції розвитку інновацій у сучасній вищій школі України.
59. Порівняльний аналіз перспективних тенденцій розвитку інновацій у сучасній зарубіжній вищій школі та в Україні.
60. Характеристика «Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності в Україні».
61. Порівняльний аналіз провідних понять (з наведенням прикладів): «інновація» та «освітня інновація».
62. Рівні інновацій (з наведенням прикладів освітніх інновацій).
63. Порівняльний аналіз провідних понять (з наведенням прикладів): «інноваційні освітні технології» та «інноваційні методи викладання».

64. Характеристика інноваційних технологій навчання в сучасній вищій освіті.
65. Сутнісні параметри інноваційних методів викладання.
66. Класифікація інноваційних методів викладання.
67. Сутність активних методів викладання та їх вплив на підвищення якості вищої освіти.
68. Характеристика активних інформаційних методів навчання.
69. Методи проблемно-дискусійного викладання.
70. Специфіка інтерактивних методів викладання та їх вплив на підвищення якості вищої освіти.
71. Класифікація інтерактивних методів викладання відповідно до форм організації навчання у вищій школі.
72. Характеристика специфіки застосування інтерактивних методів (дебати, мозковий штурм, робота в малих групах, проектів, кейс-студій, «рівний-рівному», презентація) в навчальному процесі.
73. Ділова гра як метод викладання у вищій школі.
74. Види дидактичних та ділових ігор, їх використання в навчальному процесі.
75. Тренінг як метод викладання у вищій школі.
76. Освітні цілі та вимоги до дидактичного тренінгу.
77. Характеристика тренінгів комунікативної та професійної компетентності.
78. Майстер-клас як метод викладання у вищій школі.
79. Характеристика методики майстер-класу та критерії якості майстер-класу.
80. Мультимедіа як технологічний процес та як інформаційний продукт.
81. Основні напрями використання мультимедіа в сучасній вищій школі.
82. Дидактичні характеристики лекції-візуалізації.
83. Дидактичні характеристики відео-конференції.
84. Дидактичні характеристики віртуальної презентації.
85. Дидактичні характеристики віртуальної екскурсії, віртуальної виставки.

Контрольні питання з дисципліни

3 семестр

1. Фактори інформаційного суспільства, що впливають на необхідність впровадження інновацій у професійній підготовці фахівців інформаційної сфери у ВІШ.
2. Характеристика форм активних методів у теоретичній підготовці майбутніх інформаційних працівників, особливості їх реалізації.
3. Характеристика форм інтерактивних методів у практичній підготовці інформаційних працівників, особливості їх проведення, вимоги до викладача.
4. Характеристика форм інноваційних методів організації самостійної роботи студентів.
5. Характеристика форм інноваційних методів контролю знань майбутніх інформаційних працівників.

6. Характеристика форм інноваційних методів контролю умінь майбутніх інформаційних працівників.
7. Характеристика структури тренінгу професійної компетентності інформаційного працівника, особливості його проведення.
8. Характеристика форм інноваційних методів стимулювання майбутніх інформаційних працівників до науково-пошукової діяльності.
9. Характеристика форм стимулювання майбутніх інформаційних працівників до розроблення та впровадження в освітній процес інноваційних методів.
10. Характеристика форм залучення майбутніх інформаційних працівників до аналітико-синтетичної діяльності.

Додаток 1

Міні-тренінг

Філворд з діловодства

Пропонуємо вам розв'язати філворд. Знайдіть 16 слів ділової тематики. Підказка: слова розташовані по вертикалі зверху вниз і знизу вверху, по горизонталі зліва направо та справа наліво. Слова не згинаються під прямим кутом і не розташовані по діагоналі.

О	Д	Ф	Л	Е	Р	С	Ж	У	Б	О	Д
П	І	Д	П	И	С	О	З	А	Я	В	А
И	Т	Л	Е	В	І	З	А	В	Ю	І	Т
С	Т	А	Ж	Е	Л	Н	К	Я	Ш	Д	А
К	И	С	Я	А	З	Ц	А	Ю	Ь	Н	О
А	З	В	Е	Р	Н	Е	Н	Н	Я	Т	А
В	І	В	Ц	Х	Н	Д	Е	Р	О	З	Д
О	В	Ш	Я	І	Ц	Ю	Л	О	З	Е	Р
Т	К	А	Б	В	І	Р	И	Г	Ю	С	Е
Б	Е	Щ	О	Н	Ь	А	Ц	П	Я	Ч	С
Г	Р	И	Ф	І	В	И	Т	Я	Г	П	А
З	И	Р	Т	І	К	О	А	З	Д	Б	Т

Відповіді до Філворда: реквізит, акт, звернення, наказ, віза, заява, гриф, дата, архів, резолюція, лист, стаж, опис, підпис, адресат, витяг

О	Д	Ф	Л	Е	Р	С	Ж	У	Б	О	Д
П	І	Д	П	И	С	О	З	А	Я	В	А
И	Т	Л	Е	В	І	З	А	В	Ю	І	Т
С	Т	А	Ж	Е	Л	Н	К	Я	Ш	Д	А
К	И	С	Я	А	З	Ц	А	Ю	Ь	Н	О
А	З	В	Е	Р	Н	Е	Н	Н	Я	Т	А
В	І	В	Ц	Х	Н	Д	Е	Р	О	З	Д
О	В	Ш	Я	І	Ц	Ю	Л	О	З	Е	Р
Т	К	А	Б	В	І	Р	И	Г	Ю	С	Е
Б	Е	Щ	О	Н	Ь	А	С	П	Я	Ч	С
Г	Р	И	Ф	І	В	И	Т	Я	Г	П	А
З	И	Р	Т	І	К	О	А	З	Д	Б	Т

Додаток 2

Тест із діловодства та ділової української

- 1. Чи можна друкувати посадові інструкції з двох боків аркушів?**
а) так; б) ні.
- 2. Скільки реквізитів «Дата» має містити заява?**
а) один; б) два.
- 3. Керівник одного з підрозділів просить надати для роботи одну зі справ, яку веде та зберігає ваш відділ. Ваші дії?**
а) видасте під розписку з дозволу вашого керівника;
б) не дасте – нехай працюють з документами у вашому відділі;
в) зробите копії запитуваних документів;
г) складете картку-замінник і видасте справу з дозволу керівника.
- 4. Потрібно терміново підписати документ, а керівник поїхав та тривалу зустріч. У реквізиті «Підпис» - його посада та ПІБ. Право підписати цей документ має і заступник. Як оформити підпис?**
а) додасте «За» перед назвою посади, далі заступник поставить підпис;
б) додасте «В.о.» перед назвою посади, далі заступник поставить підпис;
в) зазначите посаду й ПІБ заступника, виправлення зробите рукописно.
- 5. Працівник, який звільняється, відмовляється оформляти обхідний листок. Чи можна не видавати трудову книжку й розрахунок, доки він не збере всі підписи в листку?**
а) ні; б) так
- 6. Оберіть правильний варіант пунктуації при скорочуванні слів:**
а) грн. тис. млн.
б) грн тис. млн
в) грн. тис млн
г) грн тис млн
- 7. Посадова/робоча інструкція... Оберіть другу частину:**
а) мармеладник-пастильника, машиніст-кранівника, методист-валеолога;
б) мармеладника-пастильника, машиніста-кранівника, методиста-валеолога.
- 8. Оберіть варіант, де числівники подано правильно:**
а) п'ятдесяти, п'ятьмастами, шістдесяти;
б) п'ятидесяти, п'ятистами, шестидесяти;
в) п'ятдесяти, п'ятистами, шістдесяти.

Відповіді на тестові запитання рубрики «Семінар на робочому місці»

1) а; 2) б; 3) г; 4) в; 5) а; 6) б; 7) б; 8) а.

Навчальне видання

Інноваційні методи викладання у вищій школі

**програма
та навчально-методичні матеріали
навчальної дисципліни циклу дисциплін
науково-педагогічної підготовки
докторів філософії
за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»**

Укладачі:
**Кушнарєнко Н.М.,
Рижанова А.О.**

План 2018

Підп. до друку _____ Формат 60x84 1/16

Папір для мн. ап. Друк. офс. Ум. друк. арк. _____ Обл.-вид. арк. _____

Тираж 100 прим. Зам № _____. Безплатно

ХДАК, 61057, Харків-57, Бурсацький узвіз, 4
Ротапринт ХДАК